

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
(назва магістерської програми)

на тему: “Готова продукція як об’єкт обліку та контролю: сучасний стан розвитку (на прикладі ТОВ “Заплазський Елеватор”)
(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру вечірньої форми
навчання

Лук’яненко Вікторія Миколаївна _____
(прізвище, ім’я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна _____
(прізвище, ім’я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	5
1.1. Готова продукція як економічна категорія.....	5
1.2. Організація обліку готової продукції та її оцінка на різних стадіях руху.....	9
1.3. Особливості відображення готової продукції згідно з МСБО та ПСБО	21
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ТОВ “ЗАПЛАЗСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР”: ДІЮЧА ПРАКТИКА	25
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ “Заплазський Елеватор”.....	25
2.2. Документальне оформлення та первинний облік готової продукції.....	27
2.3. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції.....	31
2.4. Облік калькулювання.....	36
2.5. Проблемні питання та забезпечення обліку готової продукції.....	40
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ТОВ «ЗАПЛАЗСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР» ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	46
3.1. Система внутрішнього контролю як ефективний засіб управління на підприємстві.....	46
3.2. Аналіз виробництва та реалізації готової продукції	52
3.3. Економіко-математичне моделювання процесів оптимізації випуску готової продукції	59
3.4. Шляхи покращення обліку, контролю та аналізу готової продукції на ТОВ «Заплазський Елеватор»	66
ВИСНОВКИ	70
Список використаних джерел	74
Додатки	79

ВСТУП

Реалізація продукції завершує операційний цикл у діяльності підприємства. У ринкових умовах процедурі її планування передують виробничий процес. Підприємство має виробляти ту продукцію, яка користується попитом на ринку збуту.

Актуальність теми. Головною роллю у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє система контролю за реалізацією продукції, оскільки вона впливає на фінансовий результат, який є узагальнюючим показником роботи підприємства. Враховуючи характер сільськогосподарського виробництва, технологічних процесів та особливості здійснення його діяльності, питання організації обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її збуту залишається сьогодні актуальним. Адже від її збільшення її обсягів буде прямо залежати збільшення фінансового результату діяльності підприємства, тобто прибутку. Загальні питання обліку і контролю готової продукції висвітлювались у працях відомих вітчизняних учених-економістів. Значну увагу їм приділяли Бутинець Ф. Ф., Валуєв Б. І., Голов С. Ф., Жилкіна Л. В., Гуцайлюк З. В., Кужельний М. В., Єфіменко В. І., Ткаченко Н. М., Сопко В. В., Смоленюк П. С. Вагомий внесок у розвиток методологічних питань обліку готової продукції зробили зарубіжні вчені: Бейгельзімер М. Г., Безруких П. С., Виноградов В. В., Грунфест І.Л., Маргуліс А.Ш., Марченко О.К., Кондраков В.Б., Ліберман Л. В., Левін В. С., Розенберг Н. Я., Тішков І. Е., Цуркану В. І., Шеремет А. Д., Чечета А. П. Проте питання обліку, контролю та аналізу готової продукції на підприємствах сільського господарства залишаються актуальними та потребують нагального вирішення.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вдосконалення обліку, аналізу й контролю готової продукції та формування фінансових результатів від її реалізації на підприємствах.

Основними завданнями в роботі є :

- уточнити економічну сутність поняття „готова продукція”,

обґрунтувати та підсумувати теоретичні, методологічні та практичні основи обліку та контролю готової продукції в економічній літературі систематизувати підходи економістів до їх класифікації та визначення вартісної оцінки;

- критично оцінити законодавче та методичне забезпечення і сучасний порядок відображення операцій з обліку готової продукції та її збуту;
- розкрити сучасну методику організації обліку готової продукції та її збуту, що полягає у систематизації та відображенні інформації у первинних документах і регістрах бухгалтерського обліку;
- внести пропозиції щодо вдосконалення системи організації обліку продукції реалізації.

Об'єктом дослідження є виробнича та фінансова діяльність ТОВ “Заплазський Елеватор”.

Предметом дослідження виступає сучасна система обліку, аналізу та контролю готової продукції, її збуту на сільськогосподарських підприємствах.

Методи дослідження. Методичною основою дипломного дослідження є діалектичний метод пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх розвитку та взаємозв'язку. У роботі було використано загальнонаукові методи дослідження: моделювання, аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, порівняння, математичні методи. Інформаційним забезпеченням для застосування зазначених вище методів дослідження слугували показники фінансово-господарської діяльності ТОВ “Заплазський Елеватор. У процесі дослідження було вивчено й проаналізовано погляди вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, законодавчі акти щодо питань обліку й аудиту готової продукції та результатів від її реалізації.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою для написання дипломної роботи були : матеріали первинного, синтетичного, аналітичного обліку, статистична та бухгалтерська річна звітність, довідкова та нормативна література, наукові публікації за темою дослідження.

ВИСНОВКИ

Особливості діяльності сільськогосподарського підприємства в сучасних економічних умовах та цінність для нього готової продукції, як основного елементу для розроблення стратегії розвитку визначають актуальність ефективного бухгалтерського обліку та проведення аудиту готової продукції.

Першочерговим призначенням готової продукції для ТОВ “Заплазський Елеватор” є забезпечення твердої пропозиції продукції з урахуванням купівельного попиту. В свою чергу, пропозиція готової продукції повинна бути виражена у вигляді сформованого асортименту для відповідного типу сільськогосподарської організації.

Вдосконалення використання управлінської діяльності по відношенню до готової продукції сприяє покращенню процесу виробництва, зростанню виготовлення продукції, підвищенню продуктивності праці та фондівіддачі. Ступінь економічної ефективності застосування готової продукції залежить від кліматично-економічних умов, забезпеченості трудовими та фінансовими ресурсами, а також іншими економічними факторами.

Виходячи з отриманих результатів можна зазначити, що досліджуване підприємство має спеціалізацію по отриманню готової продукції з чітко вираженим вирощуванням та виробництвом продукції зернових культур. Спираючись на те, що питома вага основного виду продукції в загальній структурі складає майже одну третину.

Достатньо вагомими резервами поліпшення використання готової продукції та виробничих потужностей є поліпшення структури товарних та виробничих запасів. Через те, що зростання випуску продукції досягається тільки у основних підрозділах, то необхідно збільшувати їх частку в загальному обсязі основних фондів. Зростання основних фондів виробництва призведе до збільшення фондомісткості продукції. Тому потрібно встановити оптимальну виробничу структуру господарства, що буде важливим кроком у кращому використанні готової продукції.

Розробка ефективної системи управління та виробництва готової продукції на досліджуваному підприємстві пришвидшить оборотність капіталу та збільшить його доходність, знизить поточні затрати, та в результаті підвищить прибуток та рентабельність господарства.

Система контролю підприємства представлена працівниками бухгалтерії, кожному з яких керівництвом відведено певну частину обов'язків. В межах своєї компетентності та отриманих повноважень, працівники виступають ініціаторами здійснення перевірок. Таким чином, виникають передумови для прояву та мобілізації виявлених резервів господарства, які вельми суттєво впливають на збільшення ефективності виробництва, посилення режиму заощадження.

Дослідивши основні положення та методика проведення внутрішнього контролю руху готової продукції на підприємстві, можна зазначити, що на підприємстві системі внутрішньогосподарського контролю приділяють досить значну увагу. Практично кожна господарська операція має відповідне та правильне документальне оформлення. Частково впроваджено положення автоматизації, що дозволяє заносити аналітичні дані безпосередньо до комп'ютерних програм, уникаючи заповнення бланків документів. Такі заходи призначені полегшити роботу працівників бухгалтерії, прискорити формування фінансової звітності та надати необхідну інформацію в короткий термін аудитору на його вимогу.

Беручи до уваги досить вагому діяльність нашого товариства, з легкістю можна запевнити, що там обертається значна кількість документації. Для вирішення завдань оптимізації бухгалтерського обліку з урахуванням технологічних властивостей господарства керівництвом зазначено загальні правила документообігу та затверджено графік.

Керівництво господарство створило необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечення дотримання підрозділами та робітниками господарства правомірних правил бухгалтерії з дотримання оформлення та представлення до обліку документів. Окрім того, господарством

вжито всі необхідні заходи для уникнення несанкціонованого доступу до документації та її збереження на протязі встановлених термінів.

Необхідність процедури внутрішнього контролю пояснюється тим, що найбільш правдивим джерелом отримання інформації про господарську діяльність підприємства є аналітичні дані бухгалтерського обліку та звітності. Проведення внутрішнього контролю продукції є складовою загального аудиту підприємства.

За аналітичними даними на ТОВ “Заплазський Елеватор” було видно що аналіз основних показників діяльності ТОВ “Заплазський Елеватор” показав, що у звітному 2015 році в порівнянні з 2014-2013 роками, діяльність досліджуваного підприємства дещо погіршилась. Аналіз виробництва продукції показав за п’ять років з 2011 р. по 2015 р. включно обсяг виробництва продукції збільшився на 28,8 %, а за 2015 – 2013 рр. на 16,3% та 20,2 % зменшився. Аналіз собівартості реалізованої продукції і товарів показав що підприємство отримало в звітному 2015 році прибутку на суму 129,9 тис. грн., після вирахування всіх податків і витрат у його розпорядженні залишився чистий прибуток в розмірі 30,5 тис. грн. У 2014 році підприємство отримало більший чистий прибуток на суму 12 тис. грн. у порівнянні з 2015 роком, при цьому реалізувавши готової продукції на 1586 тис. грн.. менше. Це пояснюється тим, що у звітному році зросла собівартість продукції на 750,3 тис. грн., що значно перевищує темпи збільшення доходу (виручки) від реалізації.

До негативних аспектів економічно-господарської діяльності господарства можна віднести збитковість. Провівши аналіз та дослідивши динаміку прибутку, було з’ясовано, що за останній рік в кінці звітного періоду за результатами діяльності фірма отримує збиток. Не дивлячись на таку ситуацію, підприємство продовжує провадити свою фінансово-господарську діяльність та застосовує всі потенціальні шляхи та ресурси для виправлення ситуації, для налагодження фінансового стану, зниження збитку та нарощення прибутковості.

При вдосконаленні структури бухгалтерії ТОВ “Заплазський Елеватор” одним з найважливіших факторів є можливість здійснення контролю за точністю

облікових даних і надійність інформаційних зв'язків як всередині бухгалтерії, так і між бухгалтерією та підрозділами підприємства. Зважаючи на це, перспективною є побудова структури бухгалтерії при застосуванні комп'ютерів, що складається з двох основних відділів: відділу інформаційної системи та відділу контролю.

Все це дозволить зменшити обсяг роботи бухгалтерів підприємств, що в свою чергу дозволить зменшити помилки та розбіжності між фінансовим та податковим обліками, а також зменшити затрати на ведення обліку на підприємствах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник / [за заг.ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 384с.
2. Бородкін О.С. Про формування і облік собівартості продукції за ринкових умов / О.С. Бородкін // Бухгалтерський облік і аудит: – 2015. – № 3. С.32 – 41.
3. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посібник / За ред. Р.Л. Хамяна, В.І. Лемішовського. – 4-те вид., доп. і перероб. – Львів: Нац. університет "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "Інтелект +" Інституту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2015. – 1072 с.
4. Бухгалтерський облік за національними стандартами : [Практичний посібник] / Укладачі Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник.– Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 236 с.
5. Бородкін О.С. Про формування і облік собівартості продукції за ринкових умов / О.С. Бородкін // Бухгалтерський облік і аудит: – 2016. – № 3. С.32 – 41.
6. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навчально-практичний посібник/ Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 536с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік [текст]: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. - 8-ме вид., доп. і перероб. -2010. – 812 с.
8. Великий Ю.В. Трансформація внутрішнього контролю і аудиту / Ю.В. Великий // Агросвіт. – 2014. – №2. – с.7-9.
9. Гарасим П.М. Фінансовий, управлінський і податковий облік у господарських товариствах / Гарасим П.М., Хомин П.Я -Тернопіль: Економічна думка, 2014 -480 с.

10. Глен А., Деніел Г. Основи фінансового обліку / переклад Олександр Мінін, Олена Ткач. - Київ: Основи, 2014. - 942 с.
11. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. - Київ: Лібра, 2013. -704 с.
12. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник. - 2016. – 30 с.
13. Должанський М. І. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: навчальний посібник / М. І. Должанський, А. М. Должанський – Л.: Львівський банківський інститут НБУ, 2015. – 494 с.
14. Жук В. М. Особливості обліку готової продукції при використанні П(С)БО та МСФЗ / Холостова Ю.В. // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії № 52. – 2014. – с. 243.
15. Звітність підприємства : підручник для вnz / М. І. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Держ. вищий навч. заклад "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Вищий навч. заклад УКООПСПЛКИ "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учб. літ., 2015. - 570 с.
16. Звітність підприємства: підручник/ М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко, [та ін], Київ. Нац. Екон. Ун-т. ім.В. Гетьмана, Полтав.ун-т екон. І торгівлі. – ЦУЛ, 2015. – 570 с.
17. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для вnz / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с. - Бібліогр.: с. 584-591.
18. Коблянська Г. Ю. Порівняльна характеристика ПСБО 9 «Запаси» і МСБО «Запаси» / Г. Ю. Коблянська, К. О. Ревенко// Економіка: теорія та практика №2. 2014. - С. 50-56.
19. Козаченко А. Ю. Аналіз проблем та удосконалення обліку невиробничих витрат у цукровій промисловості / А.Ю. Козаченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2015_04_19_kamrodilsk/sekcija_5_2015.

20. Король Г. А. Организация управления затратами на предприятиях различных масштабов деятельности / Г.А. Король, О.А. Яковенко // Академічний огляд. Економіка та підприємництво. – Дн-ськ, 2016. - №1. - С.123-126.

21. Ларина И. А. Об одной дискриптивно-оптимизационной модели планирования себестоимости продукции /И.А. Ларина, А.Г. Лосев Ч.2. 2014-2015. - №3. – С. 29-36.

22. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К.: Центр учб. літ., 2015. - 76 с.

23. Національне Положення (стандарт) № 9 "Запаси", затвердженим наказом Мінфіну України від 09.12.92011 р. № 246;

24. Облікова політика підприємства : навч. посібник для вnz / Ю. А. Верига [та ін.]; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 312 с.

25. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І. Внутрішній контроль: організація і методика: навч.посібник – К.: Алерта, 2015. – 584 с.5.

26. Олійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на підприємствах. К.: 2015.- С. 55-96.

27. Петришина Н. С. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації // Наука й економіка. - 2014. - Вип. 1. - С. 49-52.

28. Писаренко Т. М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції 2015. - Вип. 12(1). - С. 230-240.

29. Пушкар М.С Фінансовий облік: Підручник. - Тернопіль 2015. - 628 с.

30. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навчальний посібник / Г.В. Савицька // - К.: Знання, 2014. – 654 с.

31. Савченко А. Оценка и учет готовой продукции / А. Савченко // Библиотека Баланс №14. - 2014 – с. 119 – 124.

32. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.
33. Системний підхід і моделювання в наукових дослідженнях: підручник/ заг. ред. М. П. Бутко. - Черніг.нац.технол.ун-т. – ЦУЛ, 2014.–360 с.
34. Сопко В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. — К.: КНЕУ, 2015. — 260 с.; іл.
35. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік оподаткування і звітність: Підручник. – 7-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2014. – 972 с.
36. Хом'як Р. Бухгалтерський облік в Україні. – К. 2016. – ст. 142.
37. Череп А. В. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі і аудиті / А. В. Череп, О. М. Бутник.: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: Кондор. - 2015 – 328 с.
38. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посібник для внз / С. С. Черниш / М-во освіти і науки України, Тернопіл. нац. економ. ун-т. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 312 с. – Бібліогр.: с. 303-305.
39. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2015. – 572 с.
40. Шевчук О.А. Облік і аудит витрат на збут продукції в підприємствах сільськогосподарської промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О.А. Шевчук// – Тернопіль, 2015. – 20 с.
41. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. – К., 2015. – ст. 888.
42. Шеремет О. О. Фінансовий облік: навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2015.
43. Ціноутворення та нормативні витрати в сільському господарстві /теорія, методологія, практика/ За ред. П.Т. Саблука, Ю. Ф. Мельника, М. В. Зубця, В. Я. Месель-Веселяка / Т. 1. Теорія ціноутворення та технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур. – 698 с.

44. Халевицька Т. Г. Облік процесу реалізації продукції: теорія та практика / Т. Г. Халевицька // Аграрний вісник Причорномор'я, Економічні науки.– 2014. – № 49. – С. 57-65.

45. Халевицька Т. Г. Деякі питання, щодо вдосконалення обліку витрат в сільськогосподарських підприємствах / Т. Г. Халевицька // Аграрний вісник Причорномор'я. Економічні науки. Вип. 5 (10). Одеський ДСТІ. – Одеса, 2016. С. 178 – 183.

46. Шваб Л. І. Економіка підприємства : Навч. посіб. / Л. І. Шваб . – К. : Каравела, 2014. – 568с.

47. Щирба М. Т. Облікова політика в системі управлінського обліку: монографія / М. Т. Щирба // – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. – 340с.

48. Юровский Б. Себестоимость продукции / Б. Юровский // Планирование. Учет. Анализ. – Харьков, 2015. – № 6. – 203 с.

49. Юрченко К. Методика розподілу непрямих витрат виробництва / К. Юрченко // Вісник Податкової служби України. – 2015. – № 39. – С. 28–30.

50. Ярмоленко В. П. Собівартість – об'єктивна економічна категорія / В. П. Ярмоленко // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2016. – № 8. – С.5-9